

KI-notat nr.: 56/2010 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	DGH-Kraft/Hoel kraftverk	Sign.:	
Fylke/kommune:	Hedmark/Åsnes	Sign.:	
Ansvarlig:	Øystein Grundt		
Saksbehandler:	Ingrid Haug		
Dato:	19 MAI 2010		
Vår ref.:	NVE 200700628-18 ki/inh		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til Hoel kraftverk i Åsnes kommune, Hedmark fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	6
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	7
NVEs vurdering	13
NVEs konklusjon	17
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	17

Sammendrag

DGH-kraft har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å restaurere og idriftsette et kraftverk i Hoelsfossen i Veståa som ligger i Åsnes kommune i Hedmark. Kraftverket var i drift fra 1947 til 1960-årene, og det er planlagt å benytte eksisterende inntaksdam, rørgatefundamenter og kraftverkshus som er delvis inntakt. Kraftverket er planlagt med en installasjon på 90 kW og faller inn under kategorien mikrokraftverk. Midlere årsproduksjon er beregnet til 0,6 GWh. Tiltaket vil berøre en elvestrekning på om lag 120 m hvorav selve utbygningsstrekningen er på 105 meter.

Veståa er en del av det vernede Auståavassdraget som ble vernet i verneplan IV for vassdrag. Bakgrunnen for vernet var blant annet vassdragets verdi som typevassdrag for sørlige del av Hedmark og det representerer skogsvassdragene i sørlige deler av fylket både når det gjelder geologi, flora og fauna. Auståa er sidevassdrag til Glomma fra vest og renner ut i Glomma mellom Flisa og Kirkenær. Auståa er blant de vassdrag i Hedmark som historisk sett har vært brukt til fløting. I tillegg har vannkraften vært allsidig utnyttet blant annet til drift av mølle, sagbruk og vadmelsstampe. Det planlagte kraftverket ligger i de nedre deler av nedbørfeltet der fylkesvei 410 krysser vassdraget. Dette er om lag 450 meter oppstrøms Veståas utløp i Hukusjøen som er vassdragets største innsjø.

Det er ingen av høringsinstansene som har vesentlige merknader imot en gjenoppbygging av Hoel kraftverk. Det er ikke knyttet vesentlige landskaps- eller friluftsinteresser til planområdet, og det er ikke registrert verdifulle arter eller naturtyper som vil bli berørt. Elvestrekningen antas også å ha liten verdi for fisk blant annet på grunn av vandringshinder som eksisterende dam utgjør.

NVE har vurdert planene slik de er forelagt. En gjennomgang av mulige virkninger for biologisk mangfold, friluftsliv, landskap og øvrige allmenne interesser, viser at tiltaket ikke vil medføre vesentlige virkninger for noen av disse interessene. NVE kan da heller ikke se at tiltaket vil redusere verneverdiene i vassdraget i vesentlig grad, slik at hensynet til verneverdiene er ivaretatt (jf. vannressursloven § 35, post 8).

Med avbøtende tiltak som slipp av en tilstrekkelig minstevannføring hele året og generelle landskapsmessige tilpasninger vil skadevirkningene for landskap og miljø etter vårt syn være akseptable.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir DGH-kraft tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Hoel kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra DGH-Kraft, datert 06.11.2007:

"Undertegnede (utbygger) ønsker å utnytte vannfallet Hoel fossen i Veståa 002G0 i Åsnes kommune i Hedmark fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å restaurere, og gjenoppbygge Hoel kraftstasjon

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Hoel kraftverk. Eidsiva er områdekonsesjonær.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om en snarlig behandling av søknaden."

Her følger hoveddata for kraftverket etter opplysninger gitt i søknaden:

Hoel kraftverk, hoveddata		
TILSIG		
		Hovedalternativ Ev. alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	127
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	60.2
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	15
Middelvannføring	l/s	1905
Alminnelig lavvannføring	l/s	127
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	64
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	191
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	199
Avløp	moh.	190
Lengde på berørt elvestrekning	m	Ca. 120
Brutto fallhøyde	m	8,9
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,02
Slukeevne, maks	l/s	1449
Slukeevne, min	l/s	170
Tilløpsrør, diameter	m	1,0
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	105
Installert effekt, maks	kW	90
Brukstid	timer	6611
MAGASIN		
Magasinvolument	mill. m ³	
HRV	moh.	
LRV	moh.	
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	0,3
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	0,3
Produksjon, årlig middel	GWh	0,6
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	1,4
Utbyggingspris	kr/kWh	2,18
Hoel kraftverk, Elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	kVA	97
Spenning	V	230
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	
Omsetning	kV/kV	
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	15
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		jord

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Åsnes kommune uttaler følgende i e-post av 15.05.2008:

"Kommunalteknisk avdeling har ingen kommentarer til saken."

Med påfølgende e-post av 21.05.2008:

"Saken er drøftet i administrasjonen. Etter det vi forstår er det her snakk om å gjenoppta drift som har vært tidligere. Vi har ingen merknader til tiltaket."

Fylkesmannen i Hedmark uttaler følgende i brev av 21.02.2008:

"Vi viser til brev fra NVE av 05.12.07 med søknad om gjenoppbygging av Hoel kraftverk i Veståa i Åsnes kommune. Saken startet opprinnelig med søknad i brev av 27.08.03. Fylkesmannen var i den forbindelse på befaring 03.10.03 sammen med NVE og tiltakshaver. Prosjektbeskrivelsen for Hoel minikraftverk og befaring av området viste at tiltaket krever små tekniske inngrep siden dam, maskinhus m.m. allerede er på plass fra tidligere kraftverksdrift i perioden fra 1947 til 1960-åra. Gammel rørgate må erstattes av ny, men samme rørtrase skal nyttes. Berørt elvestrekning er omkring 120 m.

Vassdraget har utspring i et sjørikt område i kjølpartiene vest i Våler og er tilløpselv til Glomma. Veståa renner gjennom et landskap dominert av store skogområder med aktiv skogsdrift. Fra utløpet av Hukusjøen kalles vassdraget Auståa og går gjennom et jordbruksprega landskap. I verneplanen for vassdrag omtales hele vassdraget som Auståa. Vassdraget har i første rekke typeverdi for Vestmarka, skogområdet mellom Glåmdalen og Odalen. Nedbørfeltet har ingen områder som er verna i medhold av naturvernloven, men inngår i Vestmarkaområdet hvor det nå arbeides med felles retningslinjer for kommunal planlegging for å ta vare på området kvaliteter.

Auståa er blant de vassdragene i Hedmark som historisk sett har vært brukt til fløting, og i tillegg har vannkraften vært allsidig utnyttet blant annet til drift av mølle, sagbruk og vadmelsstampe. Kulturvernfarene ved allmennhetens interesser er tidligere vurdert av Hedmark fylkeskommune jf. brev av 23.09.03, der de stiller seg positive til planene om restaurering av Hoel kraftverk.

Siden Auståa-vassdraget er varig verna mot kraftutbygging gjennom verneplan IV (j.nr.002/16, vdr.nr.002.G6Z), kunne det ved forrige behandling ikke gis konsesjon til dette formålet. NVE har i brev av 26.11.03 gitt fritak fra konsesjonsplikten under visse forutsetninger om mellom anna minstevassføring. Tiltaket er ikke blitt gjennomført ut fra disse forutsetningene. Stortinget har seinere åpna for at det kan gis konsesjon også i verna vassdrag for utbygginger inntil 1 MW installert effekt. Søker har ut fra nye vurderinger av vassføring og utbytte fra en gjenoppbygging av kraftverket søkt om konsesjon etter vannressursloven.

Vurdering av ny søknad

Fylkesmannens vurderte at den opprinnelige søknaden ikke ville medføre hinder for allmennhetens mulighet for ferdsel langs vassdraget eller på annen måte være til skade eller ulempe for allmennheten. Fylkesmannen kunne heller ikke se at spesielle geologiske, botaniske eller zoologiske interesser blir berørt av det planlagte tiltaket. Tiltaket er i foreliggende søknad ikke endret slik at det påvirker denne vurderinga.

På grunn av vandringshindre har vassdraget trolig liten betydning for ørret. Fiske utøves oppstrøms dammen eller lenger nede i Hukusjøen. Fylkesmannen kjenner ikke til ørretbestand av noen betydning i Hukusjøen og prosjektet vurderes å ha liten betydning for dagens forhold. Etter Fylkesmannens vurdering vil tiltaket slik det er beskrevet ikke være i konflikt med intensjonene i lakse- og innlandsfiskeloven. Fylkesmannen kan heller ikke se at prosjektet vil medføre forurensningmessige ulemper av noen betydning, og tiltaket vurderes således ikke å være i strid med forurensningslovens intensjoner.

Konklusjon

Fylkesmannen har tidligere vurdert at kraftverket kunne opprustes og settes i drift uten konsesjonsbehandling etter vannressurslovens § 8. Fylkesmannen anbefalte imidlertid at det settes krav om tekniske løsninger som på en tilfredsstillende måte sikrer minstevannføringen i vassdraget. I forbindelse med ny rørgate bør eksisterende trær og annen vegetasjon langs elvebredden ivaretas i så stor grad som mulig. Den foreliggende søknaden endrer ikke forutsetningen for vår vurdering av effekter, og en konsesjon gir bedre sikring av minstevannføring og muligheter for oppfølging av andre miljøtilpassinger. Restaurering og aktiv bruk av det gamle kraftverket kan sies å være positivt i forhold til intensjonene bak vernet av Auståa som et vassdrag med typeverdi for Vestmarka.

Utover dette har Fylkesmannen ingen vesentlige miljøvernfarende merknader til saken."

Hedmark Fylkeskommune har i brev av 25.02.2008 uttalt følgende:

"Kulturvernseksjonen i Hedmark fylkeskommune ser positivt på at Hoel Kraftverk blir tatt i bruk igjen på de premisser som er skissert i søknaden.

Tiltaket vil så langt vi kjenner til ikke komme i konflikt med automatisk fredede kulturminner. Potensialet for funn av slike kulturminner anses som lite. Vi minner likevel om at:

Dersom det i forbindelse med tiltaket oppdages automatisk fredete kulturminner, skal arbeidet stanses i den utstrekning de berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter. Det er viktig at også de som utfører arbeidet gjøres kjent med denne bestemmelse. Melding om funn skal straks sendes fylkeskommunens kulturavdeling, jfr. Lov om kulturminner § 8, annet ledd.

I Verneplan for Auståavassdraget er kulturminnene i Veståa gitt middels verdi. Så fremt det tas tilstrekkelig hensyn til verneverdien ved istandsetting av anlegget ser vi det som en fordel at det igjen blir drift her.

For kraftstasjonen gjelder det at det er viktig å bevare den tidstypiske materialbruken. Dette gjelder i særlig grad den særegne fasadekledningen som vises på foto av bygningen sett fra utløpssiden. Det dreier seg om et lokalt produsert og brukt materiale fra tidlig etterkrigstid, som det er av kulturhistorisk betydning å ta vare på."

Statens vegvesen har i brev av 22.02.2008 uttalt følgende:

"Statens vegvesen viser til oversendelse av 05.12.2007, med søknad om gjenoppbygging av Hoel kraftverk i Veståa.

Statens vegvesen har ingen kommentarer til tiltaket, men tar forbehold om ansvar for fremtidig skade, dersom tiltaket fører til vesentlige endringer i vannføring slik at det påvirker brufundamentene."

NJFF-Hedmark og FNF Hedmark har sendt inn følgende felles uttalelse ved brev av 19.02.2008:

"NJFF- Hedmark og FNF Hedmark ønsker å komme med følgende kommentarer til søknaden:

1. Fiskens vandring og inntaksterskel.

Verken ørret eller abbor er nevnt nevneverdig i søknaden og er da heller ikke høyt prioritert. Det pekes imidlertid på surt vann og dårlig med fisk og gytemuligheter for ørreten. Det er likevel viktig å legge til rette for fisken og en bedring av vannkvaliteten ved en eventuell utbygging. Ørreten vil antagelig klare utfordringene ved denne utbygningen ganske bra hvis det settes inn tiltak innen landskapspleie og biotopforbedrende tiltak. Det må legges til rette for en høy vannstand, spesielt i gyteperioden, slik at ørreten har mulighet for å vandre oppover vassdraget. Dette vil i praksis si at en anleggelse av terskel vil være et stort hinder for ørretens muligheter til å vandre videre oppover vassdraget! En undersøkelse rundt ørretens tilstedeværelse i elva og om den kommer over inntaktsdammen, slik den er i dag, vil være avgjørende for hvordan den videre utbyggingen skal være. Det er naturlig å tro at terskelen er for høy, slik at ørreten ikke kommer over ved en normal vannføring. Det må derfor avsettes midler til landskapspleie, dvs. kulper hvor fisken kan stå i og eventuelt bygging av fisketrapp. Dette er viktig for å ta vare på fiskebestanden.

På sikt bør en utbygger sørge for å øke mangfoldet i elva og øke dens verdi som fiskeelv. Vannkvaliteten må bedres, noe som igjen åpner for større muligheter for fiskevandring og fiskeaktivitet i vassdraget. Ved forbedret vannkvalitet vil dette kunne være med på å bedre produksjon av bunndyr i området, noe som igjen vil påvirke fiskens levekår.

2. Biologisk mangfold og verneinteresser.

Vi vil peke på pkt 3.4 i søknaden om biologisk mangfold og verneinteresser. I søknaden står det at vannfaunaen er gitt stor verneverdi i verneplanen. Likevel er det ikke tatt med noe annet om vannfaunaen i vassdraget enn at det er vernet. Det settes et stort spørsmålstegn ved at ikke verneinteressene og verneformålet er beskrevet nærmere i søknaden. En videre undersøkelse av vassdraget, med en kartlegging av de ulike artene i vassdraget vil være nødvendig før en utbygging kan starte.

3. Minstevannføring

Det er viktig å følge opp vannressurslovens krav til minstevannføring. Minstevannføring tilsvarer minimum alminnelig lavvannføring eller vannføring som naturlig er mindre enn denne. NVE har beregnet alminnelig lavvannføring for Veståa til 127 l/s eller en vannføring lik tilsiget når dette er mindre enn minstevannføringskravet. Det er viktig at denne grensen blir holdt."

Eidsiva Nett AS skriver følgende i sin uttalelse av 21.02.2008:

"Eierskille må klargjøres. Det må vurderes om ikke anlegget må tilknyttes egen fordelingstransformator for å beskytte andre kunder mot forringelse av spenningskvaliteten"

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 20.06.2008 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Viser til deres brev hvor de ber om kommentarer til mottatte høringsuttalelser, og har følgende kommentarer:

1. Fylkesmannen i Hedmark ved brev datert 21.02.2008

DGH-Kraft ser ikke store motsetninger mellom fylkesmannens bemerkning og ønsker med hensyn til minstevannsføring som vi ønsker å etterkomme. Med hensyn til effekt vil imidlertid prosjektet ikke la seg gjennomføre uten den effekt/slukeevne som det er søkt om.

2. Hedmark fylkeskommune ved brev datert 25.02.2008.

Vi registrerer fylkesdirektørens positive uttalelse, og i den grad det skulle oppdages fredede kulturminner vil disse bli tatt hensyn til i henhold til uttalelsen i brevet. Når det gjelder rørgaten vil det neppe være aktuelt å benytte tre i denne slik det opprinnelig var. Bygningen vil vi forsøke å sette i opprinnelig stand utvendig. Innvendig må den tilpasses moderne teknisk utstyr.

3. Statens vegvesen ved brev datert 22.02.2008

Vi tar uttalelsen til etterretning og har ingen nye bemerkninger.

4. Eidsiva Nett AS ved brev datert 21.02.2008

Eierskille samt egen fordelingstransformator vil være grunnlag for dialog med Eidsiva Nett AS. Valg av teknisk utstyr og leverandører av dette vil være viktige medspillere i disse forhandlingene.

5. NJFF-Hedmark ved brev datert 19.02.2008

Vi har merket oss pkt. 1 og 2 i uttalelsen. Utover vannføringen som til tider kan være lik godkjent minstevannsføring vil det ikke skje endring av eksisterende damanlegg som har stått slik siden 1947. Dersom det vil bli foretatt tiltak for å øke mangfoldet og vannkvaliteten vil vi ikke motsette oss et slikt tiltak fra andre.

Vedrørende pkt. 3 vedrørende minstevannsføringen vil det bli å forholde seg til de til enhver tid gjeldende krav i konsesjonen.”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver er DGH-kraft som er et andelslag bestående av medlemmer i klubben Den Gode Hensikt (DGH). Fallrettighetshaver og eier av eksisterende anlegg er Sigrid Holmen, og det foreligger avtale mellom rettighetshaver og DGH-kraft om leie av anlegget og fallrettighetene.

Om søknaden

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til å restaurere og idriftsette et kraftverk i Hoelsfossen i Veståa i Åsnes kommune, Hedmark. Kraftverket var i drift fra 1947 til 1960-årene, og hadde en installert effekt på 110 kW. Det er planlagt å benytte eksisterende inntaksdam, rørgatefundamenter og kraftverkshus. Kraftverket vil etter omsøkte plan utnytte et fall på 8,9 m og forventet midlere produksjon er 0,6 GWh/år.

Søknaden gjelder videre tillatelse etter energiloven om bygging og drift av Hoel kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

Beskrivelse av området

Veståa er en del av det vernede Auståavassdraget som ble vernet i verneplan IV for vassdrag. Auståa er sidevassdrag til Glomma fra vest og renner ut i Glomma mellom Flisa og Kirkenær.

Hovedvassdraget renner gjennom flere større sjøer før utløp i Glomma, 9 km sør for Flisa sentrum. Lengst i nordvest ligger Eidsmangen, Vålmangen og Ostjernet. Fra dette innsjøsystemet renner elva, som nå heter Veståa, sørøstover til Hukusjøen (2,5 km²) som er nedbørfeltets største innsjø. Fra utløpet av Hukusjøen renner elva, nå kalt Auståa, rolig gjennom kulturlandskap til utløp i Glomma. Hele nedbørfeltet ligger under tregrensen. Landskapet er småkupert med lave skogåser, myrer og innsjøer.

Auståa ligger i den nordlige delen av det sørøst norske grunnfjellsområdet. Vassdraget følger et strøk med tungt forvitrelige bergarter av vulkansk opprinnelse. I sørvest berører feltet et område med øyegneis/øyegranitt. Blåbærgranskog dominerer, men i de øvre deler av feltet er det også store arealer med fattig minerogen myr.

De øvre deler av vassdraget har villmarkspreget, og vassdraget nyttes til tradisjonelle friluftaktiviteter som fotturer, skiturer, jakt og fiske og bading. Nedre del av vassdraget har forholdsvis tett bosetning med et godt utbygd veinett. De tekniske inngrepene er konsentrert til disse områdene. Indre deler har noe skogsbilveier og hytter/skogshusvære, men har stort sett et lite berørt preg.

Vassdraget representerer skogsvassdragene i sørlige deler av fylket både når det gjelder geologi, flora og fauna.

Det planlagte kraftverket ligger i de nedre deler av nedbørfeltet og der hvor fylkesvei 410 krysser vassdraget. Dette er om lag 450 meter oppstrøms Veståas utløp i Hukusjøen. Nærmeste tettsted er Kirkenær om lag 15 km unna. Prosjektområdet ligger helt på grensen mellom Åsnes og Grue kommuner.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Auståa er blant de vassdrag i Hedmark som historisk sett har vært brukt til fløting. I tillegg har vannkraften vært allsidig utnyttet blant annet til drift av mølle, sagbruk og vadmelsstampe. Her finnes mange kulturminner fra fløtingen, og rester etter møller og sager. I utmarka er det mange setrer og setergrender som etter nedlegging på 1920- og 30-tallet i stor grad ble brukt som skogshusvære og nå er fritidshus.

Ved planområdet ved Hoelsfossen er det i dag en eksisterende betongdam med ledemur, inntak og et arrangement for flomløp. Den gamle rørgata lå åpent i dagen på støpte fundamenter. Deler av rørgata ligger der fremdeles og fundamentene er intakte. Fylkesvei 410 krysser vassdraget i bru mellom inntaket og kraftstasjonen, og rørgata går i kulvert under veien. Om lag 105 m nedstrøms dammen ligger den gamle kraftstasjonsbygningen som er av betong og fremdeles delvis intakt. Fra utløpet av kraftstasjonen renner elva ut i Hukusjøen etter ca 450 m. Hukusjøen har tidligere vært regulert til fløtningsformål og skal fortsatt ha høyere vannstand enn opprinnelig. Fra inntaksdammen og ned mot sjøen er det oppført skådammer på begge sider av elva som er fra fløtingens tid. Disse er i betong og stein, og skal være i god forfatning.

Det går en 22 kV kraftlinje med eksisterende transformator og tilkoplingspunkt ca. 15 meter fra kraftstasjonsbygningen.

Området rundt det omsøkte anlegget er jordbruksarealer med spredt bebyggelse.

Teknisk plan

Inntak

Eksisterende damkonstruksjon og inntak skal benyttes. Dette skal i følge tiltakshaver være i bra stand og er planlagt brukt uendret i det nye kraftverket. Inntaket ligger om lag 60 meter oppstrøms fylkesveien. Dammen har en lengde på 23 m og en maksimal høyde på 2,7 m. På hver side av dammen går det en 24 m lang ledermur oppover langs vannkanten. På midten av dammen er det et 12 meter bredt overløp.

Inntaksmagasinet har et vannspeil som er ca. 150 m langt og 25-30 meter bredt. Maks vanndybde oppgis til å være 2,6 meter og magasinvolum oppgis til om lag 3500 m³. For å regulere nivået i inntaksmagasinet er det brukt vertikale bukker av stål som festes i bunnstokken. På disse skal det monteres horisontale bjelker tvers over damløpet som skal danne fundament for 90 cm lange damnåler som settes ned vertikalt.

Rørgate

Rester fra eksisterende rør skal fjernes og det er planlagt brukt glassfiberrør med utvendig diameter 1,0 m. Røret er planlagt i dagen på eksisterende betong/steinfundamenter. Rørgata vil få en lengde på 105 meter fra inntaket til kraftstasjonen. Rørgata vil gå igjennom bjerk og seljekratt og noe vegetasjon må fjernes for å røret på plass.

Kraftstasjon

Eksisterende stasjonsbygning er planlagt restaurert og benyttet. Denne har en grunnflate på 9,3 x 5,9 m og ligger på nordsiden av elva om lag 45 m nedstrøms fylkesveien.

Stasjonen er planlagt med en installert effekt på 90 kW og en maksimal og minimal slukeevne på hhv 1,45 m³/s og 0,17 m³/s. Til sammenligning er middelvannføringen ved inntaket beregnet til 1,9 m³/s og alminnelig lavvannføring er 127 l/s.

Elektriske anlegg

Kraftverket vil bli installert med en generator med ytelse på 90 kW og en spenning på 230 V. Eidsiva Energi har en transformator 15 m fra stasjonsbygningen som er tenkt benyttet, slik at det ikke er planlagt egen transformator i kraftstasjonen.

Kraftverket er videre planlagt koplet til 22 kV nettet med en 15 m lang jordkabel fra kraftstasjonen til transformator.

Eidsiva Energi, som er områdekonsesjonær, har bekreftet at det er nok kapasitet på nettet, men det foreligger foreløpig ingen konkret avtale mellom nettselskapet og tiltakshaver om tilknytning.

Veier

Det går en skogsvei fra fylkesvei 410 og ned til kraftstasjonen som i følge tiltakshaver er tilstrekkelig til formålet. Nødvendig adkomst til inntak og rørgate skal i følge søknaden skje via tilliggende jordbruksarealer og det skal ikke være nødvendig med nye permanente eller midlertidige veier som følge av tiltaket.

Massetak og deponi

Det er ikke behov for massetak eller deponier som følge av tiltaket.

Hydrologi

Hoel minikraftverk vil utnytte et felt på 127 km². Middelvannføringen ved inntaket er 1,9 m³/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til 127 l/s. Videre er 5-persentil sommervannføring i søknaden beregnet til 64 l/s og 5-persentil vintervannføring til 191 l/s. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 1,45 m³/s noe som tilsvarer 76 % av middelvannføringen. Laveste slukeevne er oppgitt til 170 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 127 l/s hele året.

Tilslig og varighetskurve er i søknaden basert på beregnet feltstørrelse og midlere tilslig, og korrelert med vannmerke 2.280 Kringlerdal. Med tallene fra søknaden utnytter kraftverket ca. 50 % av tilsliget. Vi har foretatt en enkel beregning ut fra varighetskurven (gitt i søknaden, vedlegg 3 i vedlegg 1), og ut fra både ”varighet” og ”slukeevne” får vi en noe lavere utnyttelse på nærmere 45 %. Dette vil gi en produksjon på ca. 0,54 GWh/år. Vi forutsetter da at varighetskurven er basert på hele tilsliget, med andre ord at minstevannføringen (127 l/s) ikke er fratrukket i varighetskurven.

Vannføringen i Veståa har et typisk østlandsregime med lav vannføring om vinteren og sensommer/tidlig høst. Spesielt i august er det tørt i området og liten vannføring i vassdraget, noe som gir den lave sommer lavvannføringen (5-persentil sommer). Flomperiodene er i hovedsak om våren under snøsmelting og høsten ved mye nedbør.

I følge søknaden har vannspeilet overfor dammen en variasjon i vannstanden på ca en meter med dagens situasjon. Når vannføringen er større enn slukeevnene i kraftverket vil det gå overløp over dammen og vann i fossen. Dette er først og fremst i periodene april/mai og september/oktober. I følge vannføringskurvene som følger søknaden vil det i et middels år i hovedsak kun gå minstevannføring på utbyggingsstrekningen i store deler av vinteren og sommeren.

Da utbyggingsstrekningen er kort (105 m) er det lite bidrag fra restfeltet mellom inntak og kraftstasjon.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Hoel kraftverk til ca. 0,6 GWh fordelt på 0,3 GWh vinterproduksjon og 0,3 GWh sommerproduksjon. NVEs estimer ligger noe lavere (se over). Byggekostnadene er estimert til 1,4 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 1,18 kr/kWh (2006 priser).

NVE har ikke foretatt noen kostnadsberegning, og har kun generelle kommentarer til søkerens kostnadsoverslag. Det dreier seg om et anlegg der flere av de eksisterende konstruksjonene fortsatt skal brukes. Vi antar at det kan regnes med mye egeninnsats. Permanentutstyret utgjør en vesentlig del i søkerens kostnadsoverslag, ca. tre fjerdedeler. I vedlegg 6 er det antydnet anleggsbidrag for tilknytning til nettet. Vi kan ikke se om det er tatt høyde for dette i kostnadsoverlaget. Det er for oss

flere usikkerhetsfaktorer i kostnadsoverslaget. NVE bemerker at det vil være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Eksisterende anlegg gjør allerede beslag på nødvendige arealer og det er ikke behov ytterligere arealbeslag.

Sigrid Holmen er grunneier og fallrettighetshaver, og vil være en av andelseierne i anlegget. Det er inngått avtaler med grunneier og kraftselskapet om leie av anlegget og fallrettighetene.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Prosjektområdet er i følge søknaden avsatt som LNF-område i kommuneplanens arealdel for Åsnes kommune.

Samlet plan (SP)

Omsøkte prosjekt er under gjeldende grense for behandling i SP, og det finnes ikke andre SP-prosjekt som berøres av utbyggingen.

Verneplan for vassdrag

Veståa er en del av Auståa-vassdraget som er vernet i verneplan IV for vassdrag. Bakgrunnen for vernet var blant annet vassdragets verdi som typevassdrag for sørlige del av Hedmark.

Inngrepsfrie områder (INON)

Bygging av Hoel kraftverk vil ikke medføre reduksjon eller bortfall av inngrepsfrie naturområder.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de nasjonale laksevassdragene.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området sammen med representant for søkeren i mai 2007. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Åsnes kommune har ingen merknader til søknaden

Fylkesmannen i Hedmark mener restaurering og aktiv bruk av det gamle kraftverket kan være positivt i forhold til intensjonene bak vernet av Auståa som et vassdrag med typeverdi for Vestmarka. Fylkesmannen anbefaler imidlertid at det settes krav om tekniske løsninger som på en tilfredsstillende måte sikrer minstevannføringen i vassdraget og at det fjernes minst mulig vegetasjon ved anleggelse av rørgata.

Hedmark fylkeskommune er positive til tiltaket og ser det som en fordel at kraftstasjonen blir satt i drift igjen så fremt det tas hensyn til verneverdiene ved istandsetting. De mener blant annet at det er viktig å bevare den tidstypiske materialbruken ved istandsetting av kraftstasjonen. Fylkeskommunen kjenner ikke til at tiltaket vil komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner, men minner likevel om meldingsplikten ved ev funn, jf. kml § 8.

Statens vegvesen har ingen kommentarer til tiltaket, men tar forebehold om ansvar for skader dersom tiltaket medfører vannføringsendringer som påvirker brufundamentene.

NJFF-Hedmark og FNF Hedmark mener ørret og abbor er lite prioritert i søknaden og ber om at det settes inn tiltak for å tilrettelegge for oppvandring og gyting av fisk, samt for å bedre vannkvaliteten i elva. Det pekes på at omsøkte terskel kan være til stort hinder for oppvandring fisk. De ber som at det gjøres en undersøkelse om dagens forhold for ørret og om den kommer seg over inntaksdammen slik den er i dag. Foreningene mener videre at det må settes inn tiltak innen landskapspleie og biotopforbedrende tiltak. De påpeker også at vassdragets verneverdier er lite vektlagt i søknaden og viser til at bl.a. vannfaunane er gitt stor verneverdi i verneplanen. Det savnes derfor en bedre kartlegging av de ulike artene i vassdraget noe de mener er nødvendig før utbyggingen kan starte. Foreningene påpeker også viktigheten av at det opprettholdes en minstevannføringen i vassdraget.

Eidsiva Energi påpeker at eierskille må klargjøres og at det må vurderes om anlegget skal tilknyttes egen fordelingstransformator for å beskytte andre kunder mot forringelse av spenningskvaliteten.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 0,6 GWh i ny årlig kraftproduksjon og gi strøm og noe inntekter til andelshaverne i kraftlaget.
- Tiltaket vil medføre opprustning av eksisterende anlegg som i dag er forfallent, noen som kan være positivt for landskapsbildet.

Ulemper

- Tiltaket berører Veståa som er vernet i verneplan for vassdrag
- En utbygging vil berøre en strekning i Veståa på om lag 120 meter totalt hvorav rundt 105 meter vil få sterkt redusert vannføring

NVEs vurdering

Søknaden gjelder tillatelse til å gjenoppbygge et kraftverk i Hoelsfossen i Veståa i Åsnes kommune. Kraftverket vil etter omsøkte plan gi en årlig produksjon på 0,6 GWh. Det er planlagt å benytte eksisterende inntaksdam, rørgatefundamenter og kraftverkshus. De fysiske inngrepene omfatter i hovedsak etablering av ny rørgate oppå eksisterende fundamenter. Det vil bli redusert vannføring på utbyggingsstrekningen.

Det er ingen av høringsinstansene som har vesentlige merknader imot en bygging av Hoel kraftverk.

Verneverdier

Veståa er en del av Auståavassdraget som er vernet i Verneplan IV for vassdrag. Stortinget har vedtatt at det kan gis konsesjon for kraftverk med installert effekt mindre enn 1 MW under forutsetning av at en utbygging ikke svekker verneverdiene. I vannressursloven § 35 pkt 5 heter det at nye anlegg bare kan tillates dersom hensynet til verneverdiene i vassdraget ikke taler i mot. Hvorvidt konsesjon skal gis må avgjøres etter en konkret vurdering og det skal legges vesenlig vekt på hensynet til verneverdiene. Blir det gitt konsesjon skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan verneverdiene antas å bli berørt og hvorfor ikke dette har vært avgjørende for vedtaket, jf. § 35 pkt 8. I henhold til Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag skal en unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø.

I NOU 1992:12 B for Verneplan for vassdrag IV blir Auståa karakterisert som et meget godt egnet typevassdrag for den sørlige delen av Glommavassdraget for alle fagfeltene. Med unntak av Kynna, lenger øst, finnes det ikke vernede vassdrag i denne regionen. Rotna drenerer områder med andre naturtyper og tilhører en annen naturgeografisk region. Øvre del av nedbørfeltet er lite påvirket av tekniske inngrep, mens de nedre deler bærer preg av tidligere tiders bruk av vassdraget med mange kulturminner fra fløting og rester etter mølle og sagbruk. Disse anleggene var også til stede på vernetidspunktet og står beskrevet i vernegrunnlaget, slik at uberørthet ikke kan sies å være en del av verneverdiene i den omsøkte delen av vassdraget.

I hvilken grad det omsøkte tiltaket vil berøre verneverdiene i vassdraget vil således avhenge av hvordan ovennevnte faktorer blir berørt.

Hydrologiske virkninger, flom og isforhold

I henhold til søknadens hoveddata vil kraftverket utnytte rundt 50 % av tilgjengelig vannmengde (noe mindre etter NVEs beregninger). Når vannføringen er større enn slukeevnen i kraftverket vil det gå overløp over dammen og vann i fossen. Dette er først og fremst i periodene april/mai og september/oktober. I følge vannføringskurvene som følger søknaden vil det i et middels år i hovedsak kun gå minstevannføring på utbyggingsstrekningen i store deler av vinteren og sommeren. Spesielt på sensommeren er det tørt og her vil kraftverket i perioder måtte stå da vannføringen er mindre enn minste slukeevne. Utbyggingsstrekningen er kort (105 m) og det lite bidrag fra restfeltet mellom inntak og kraftstasjon.

I følge søknaden er det liten variasjon i neddemmet areal i inntaksmagasinet i dag som følge av nivåvariasjoner i magasinet. Dette kommer blant annet av magasinets bratte sider med ledemurer som holder vannet på plass. Det er derfor ikke ventet særlige endringer i størrelsen på vannspeilet som følge av omsøkte tiltak. En oppgradering av Hoel kraftverk vil imidlertid medføre jevnt over høyere vannstand i inntaksmagasinet i forhold til i dag. Det er heller ikke ventet særlige virkninger på

elvestrekningen oppstrøms magasinet som følge av omsøkte tiltak, da det her er et betydelig fall ned mot inntaksmagasinet.

Det er i dag store variasjoner i vannføringen i vassdraget. Eksisterende skådammer er laget for å ta i mot vannmassene og tåle tapping fra dammen under fløtning. Det er derfor ikke ventet vesentlige endringer i flomvassføringen i vassdraget som følge av tiltaket. Det er heller ikke ventet store endringer i vanntemperatur, grunnvann-, erosjon eller isforhold som følge av tiltaket.

Biologisk mangfold

Kunnskapsgrunnlaget

NJFF-Hedmark og FNF-Hedmark mener det er behov for ytterligere undersøkelser av blant annet vannfaunaen og av fisk, jf. avsnittene nedenfor. Hoel kraftverk er planlagt med en installert effekt på 90 kW og faller således under kategorien mikrokraftverk. De omsøkte planene faller derfor utenfor det generelle kravet om undersøkelser av biologisk mangfold som i hovedsak gjelder småkraftverk med installert effekt mellom 1 og 10 MW (jf. brev fra OED av 21.11.2003). NVE står likevel fritt til å kreve slike undersøkelser dersom det er nødvendig for konsesjonsspørsmålet. De biologiske observasjonene i søknaden er i hovedsak basert på søkerens og konsulentens egne erfaringer og kunnskap. NVE er enig i at disse undersøkelsene er tynnere enn hva som normalt kreves ved småkraftutbygginger i dag. Behovet for undersøkelser må imidlertid ses i sammenheng med sakens størrelse, omfang og potensial for funn av viktige arter eller naturtyper. I denne saken mener vi saken er godt nok opplyst til å kunne fatte et vedtak og har ikke sett behovet for ytterligere undersøkelser. Fylkesmannen i Hedmark skriver også i sin uttalelse at de ikke kan se at spesielle geologiske, botaniske eller zoologiske interesser blir berørt av det planlagte tiltaket.

Terrestrisk miljø

En gjenoppbygging av Hoel kraftverk innebærer få nye tekniske inngrep. For legging av ny rørgate er det behov for å fjerne noe av eksisterende vegetasjon langs elva. Dette består i hovedsak av løvtrær og kratt. Fylkesmannen påpeker i sin uttalelse at eksisterende trær og annen vegetasjon langs vassdraget skal i varetas i så stor grad som mulig. Dette er forhold som kan følges opp under NVEs godkjenning av detaljplaner og tilsyn ved bygging ved en eventuell konsesjon. Flora og fauna synes ellers etter NVEs oppfatning å være på et ordinært nivå.

Mulige konsekvenser for biologisk mangfold er derfor, etter NVEs syn, i hovedsak knyttet til vannføringen i elva.

Fisk og ferskvannsbiologi

NJFF-Hedmark og FNF-Hedmark påpeker at vannfaunaen i vassdraget er gitt stor verdi i verneplanen og synes det er en svakhet at dette ikke er vurdert nærmere i søknaden. De mener det er nødvendig med en nærmere kartlegging av de ulike artene i vassdraget før en utbygging kan starte. I NOU 1991:12B i forbindelse med vernet av Auståa står det følgende om vannfaunaen:

"Auståa ligger i den delen av Hedmark hvor vannet har lavest pH (pH 5,2-5,6), lavt elektrolyttinnhold og relativt høyt sulfatinnhold. Dette er forårsaket bl.a. av naturgitte forhold. Krepsdyr- og bunndyrfaunaen har likhetstrekk med andre vassdrag innenfor grunnfjellsområdet. Gjedde og abbor er vanligste fiskeslag. Øvre deler av vassdraget har en tynn ørretbestand. En demning hindrer oppvandring av fisk fra Hukusjøen. Auståa er et aktuelt typevassdrag for områdene mellom Odalen og Elverumstraktene. Stor verneverdi"

Bakgrunnen for verdiskåret i verneplanen er etter NVEs syn hele vassdragets betydning som typevassdrag også når det gjelder vannfaunaen. Den omsøkte utbyggingen vil medføre få endringer ut fra dagens situasjon. Redusert vannføring kan medføre negative konsekvenser for de vannlevende organismer som oppholdet seg på den 105 meter lange utbyggingsstrekningen. Berørt elvestrekning er imidlertid kort og etter NVEs syn vil en tilstrekkelig minstevannføring hele året kunne sikre fortsatt liv på utbyggingsstrekningen.

Det er noe fisk i vassdraget, men den aktuelle utbyggingstrekningen antas å ha liten betydning for fisk. Det er ikke egnede gyteforhold på strekningen. Fylkesmannen skriver i sin uttalelse at de ikke kjenner til noen ørretbestand av betydning i Hukussjøen og på grunn av vandringshindere, blant annet ved eksisterende dam ved Hoelsfossen, har vassdraget trolig liten betydning for ørret. Fiske utøves oppstrøms dammen eller lenger nede i vassdraget.

NJFF-Hedmark og FNF-Hedmark mener ørret og abbor er lite prioritert i søknaden og ber om at det settes inn tiltak for å tilrettelegge for oppvandring og gyting av fisk, samt for å bedre vannkvaliteten i elva. Det pekes på at omsøkte terskel kan være til stort hinder for oppvandring fisk. De ber som at det gjøres en undersøkelse om dagens forhold for ørret og om den kommer seg over inntaksdammen slik den er i dag. De mener videre at det må settes inn tiltak innen landskapspleie og biotopforbedrende tiltak.

NVE vil påpeke at det ikke er snakk om noen ny terskel utover eksisterende dam som allerede er et vandringshinder. Ved en eventuell konsesjon vil standardvilkår for naturforvaltning gi fylkesmannen hjemmel til å pålegge tiltak for fisk eller andre naturverdier dersom dette skulle vise seg nødvendig. Eventuelle tiltak må imidlertid ses i forhold til sakens størrelse. NVE mener at med slipp av en tilstrekkelig minstevannføring hele året vil det være mulig å opprettholde en viss fiskebestand i elva. NVE mener dette vil være tilstrekkelig som avbøtende tiltak med hensyn til fisk og andre ferskvannsorganismer.

Landskap og friluftsliv

Hoelsfossen ligger der fylkesveien krysser Veståa og det aktuelle utbyggingsområdet er således godt synlig fra veien. Elva renner her over fjell i dagen. Hoelsfossen kan ikke karakteriseres som en foss i rette forstand, men en strykstrekning uten fritt fall. Eksisterende damkonstruksjon og kraftstasjon er synlig i landskapet, men sammen med vannspeilet oppstrøms og strykstrekningene nedstrøms gir det likevel landskapet et tiltalende preg. Da omsøkte gjenoppbygning ikke medfører nye tekniske installasjoner vil ikke landskapsbildet endre seg vesentlig som følge av dette. Tvert i mot kan en opprustning og bedre vedlikehold av eksisterende anlegg gjøre område ryddigere og penere enn det er i dag.

Den største negative endringen i forhold til landskapsbildet vil etter NVEs syn være redusert vannføring i elva på utbyggingsstrekningen som er på drøye 100 meter. Dette kan til en viss grad avbøtes med slipp av minstevannføring. Elva går her over fjell i dagen med små stryk og kulper. Etter NVEs syn vil derfor en minstevannføring ha god visuell effekt med rennende vann over fjellene og vannspeil i kulpene. Den berørte strekningen er imidlertid forholdsvis kort og i perioder med stor vannføring og overløp over dammen vil det fortsatt være mye vann i elva.

De øvre deler av Auståavassdraget blir aktivt brukt til friluftsliv, men selve utbyggingsstrekningen er lite egnet til dette. I følge søker foregår det noe bading i inntaksdammen. Høyere vannstand i magasinet kan etter NVEs syn være positivt til formålet.

En eventuell utbygging vil ikke medføre reduksjon av INON-områder.

Kulturminner

Hele vassdraget er preget av kulturminner fra nyere tid som gjenspeiler aktiv drift som skogbruk, fløting, møller og sagbruk. Kulturminner er gitt middels verdi i verneplanen. Det er ikke registrert noen automatisk fredede kulturminner som vil komme i konflikt med utbyggingsplanene og i følge Hedmark fylkeskommune er potensialet for slike funn små. Fylkeskommunen uttaler at så sant det tas hensyn til verneverdiene ved istandsetting av anlegget, ser de det som er fordel at kraftstasjonen settes i drift igjen. Vi slutter oss til denne vurderingen.

Landbruk

Det er landbruksarealer rundt prosjektområdet. Disse eies av grunneier og andelshaver i prosjektet. Arealene vil bli lite berørt som følge av utbyggingen. En oppgradering av Hoel kraftverk vil ikke gi noen negative virkninger for landbruket. Tvert imot vil inntektene fra kraftverket være et positivt bidrag til grunneier.

Samfunnsmessige virkninger

Tiltaket vil gi et visst bidrag i ny fornybar energi, og billig kraft og styrket økonomi til andelshaverne i prosjektet. De overordnede samfunnsmessige virkningene er av begrenset verdi ved kraftprosjekter av denne størrelsen.

Konsekvenser av kraftlinjer

NVE mener de negative konsekvensene knyttet til kabelen på 15 meter er begrenset og det har heller ikke kommet inn noen merknader til denne i høringsprosessen.

Sumvirkninger

Sumvirkninger kan defineres som de samlede konsekvenser av flere små vannkraftanlegg innenfor et geografisk avgrenset område, eller de systematiske virkningene anleggene kan ha på et tema (art, naturtype, landskap, el). I Auståavassdraget er det per i dag registrert to kraftverksprosjekter på NVE-atlas. I tillegg til omsøkte Hoel kraftverk ligger eksisterende Hofkvern kraftverk nedstrøms Hukusjøen. Dette er et konsesjonsfritt minikraftverk som ble satt i drift i 2000. Disse prosjektene ligger et stykke fra hverandre og vil etter NVEs syn ikke bli negativt påvirket av hverandre hverken landskapsmessig eller av biologiske hensyn. Siden Auståa i utgangspunktet er vernet mot kraftutbygging er det begrenset hva som kan tillates av småskala vannkraft i vassdraget og terskelen for å få tillatelse vil være høyere enn i ikke vernede vassdrag.

Oppsummering

Søknaden gjelder tillatelse til å gjenoppbygge Hoel kraftverk i Veståa i Åsnes kommune. Kraftverket skal i hovedsak utnytte eksisterende anlegg og vil etter foreliggende planer gi 0,6 GWh i ny fornybar energi. Det har ikke kommet inn vesentlige negative merknader til prosjektet.

Veståa er en del av Auståa som er vernet i verneplan for vassdrag. Ovenstående gjennomgang av mulige virkninger for biologisk mangfold, friluftsliv, landskap, med mer, viser at tiltaket ikke vil medføre vesentlige virkninger for noen av disse allmenne interessene. NVE kan da heller ikke se at tiltaket vil redusere verneverdiene i vassdraget i vesentlig grad, slik at hensynet til verneverdiene er ivarettatt (jf. vannressursloven § 35, post 8).

NVE har vurdert planene slik de er forelagt. Med avbøtende tiltak som slipp av en tilstrekkelig minstevannføring hele året og generelle landskapsmessige tilpasninger vil skadevirkningene for landskap og miljø etter vårt syn være akseptable. Vi kan ikke se at det foreligger andre forhold som berører allmenne interesser i vesentlig grad.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir DGH-kraft tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Hoel kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

I planene inngår en 15 m lang kabel til eksisterende trafo rett ved kraftstasjonen. Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket. Kraftlinjen kan bygges innenfor tillatelsen til områdekonsesjonær.

Det er Eidsiva Nett AS som er områdekonsesjonær og de har bekreftet at det er nok kapasitet på nettet. Eidsiva har imidlertid påpekt at eierskille må klargjøres og at det må vurderes om anlegget skal tilknyttes egen fordelingstransformator for å beskytte andre kunder mot forringelse av spenningskvaliteten.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning, og ev. andre forhold til områdekonsesjonær, er på plass før byggestart. NVE vil derfor ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Konsesjonsvilkårene er basert på standard konsesjonsvilkår for tiltak som gjelder kraftutbygging der NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8. Vi har ikke funnet grunn til å kommentere poster i vilkårene der det er foreslått brukt standardvilkår uendret og der det ikke har kommet innspill i høringsuttalelsene. For øvrige poster har vi følgende kommentarer:

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	1,9
Alminnelig lavvannføring	l/s	127
5-persentil sommer	l/s m ³ /s	64
5-persentil vinter	l/s m ³ /s	191
Største slukeevne	m ³ /s	1,45
Minste slukeevne	l/s	170

Det er i søknaden foreslått å slippe en minstevannføring lik alminnelig lavvannføring på 127 l/s hele året. Alminnelig lavvannføring ligger i Veståavassdraget omtrent midt i mellom verdiene for 5-persentilene for sommer og vinter. NVE mener det i dette tilfelle er akseptabelt å slippe samme minstevannføring hele året og at denne kan være i samme størrelsesorden som omsøkt. Vi har derfor gått inn for at det skal slippes 130 l/s hele året. Dette vil etter vårt syn være tilstrekkelig til å ivareta livsbetingelsene for fisk og andre vannlevende organismer. Minstevannføringen vil også til en viss grad kunne ivareta elva som landskapselement.

Med den fastsatte minstevannføringen vil årlig produksjon ikke bli vesentlig endret fra søkers produksjonsberegning på 0,6 GWh/år.

Ved inntaksdammen skal det etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE på forespørsel. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Driften av kraftverket må være slik at kjøringen blir mest mulig jevn, og med myke overganger.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVE og godkjennes før arbeidet settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydemping og landskapsmessige tiltak ligger under denne post.

Detaljplanene godkjennes ikke før det er dokumentert at det er nødvendig nettkapasitet tilgjengelig.

Eventuelle terrengskader som følge av utbyggingen skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

Plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Merknader fra Statens vegvesen

Vi viser til merknader fra Statens vegvesen som tar forebehold om ansvar for skader dersom tiltaket medfører vannføringsendringer som påvirker brufundamentene. NVE minner om at tiltakshaver står ansvarlig for eventuelle skader og ulemper som skulle oppstå som følge av tiltaket.